2e Bestuursrapportage 2018

Versie: 3.0.0.0.0.0

Nummer	Onderwerp	B/L	2018	2019	2020	2021	I/S	Portefeuillehouder
5.15	Programma Leidse Ommelanden (LOL)|	L	135	-	-	-	I	Martine Leewis
5.15	Programma Leidse Ommelanden (LOL)|	B	-135	-	-	-	I	Martine Leewis
5.16	Kredieten Rhijnhof	L	695	-	-	-	I	Martine Leewis
5.16	Kredieten Rhijnhof	B	-695	-	-	-	I	Martine Leewis
5.16	Kredieten Rhijnhof	L	695	-	-	-	I	Martine Leewis
5.16	Kredieten Rhijnhof	L	-695	-	-	-	I	Paul Dirkse
5.16	Kredieten Rhijnhof	L	-	-34	-34	-34	S	Martine Leewis
5.16	Kredieten Rhijnhof	B	-	34	34	34	S	Paul Dirkse
	Resultaat programma 5		**345**	**-**	**-**	**-**		
	Budgetoverhevelingen							
5.04	Overdracht water (polders) van gemeente naar waterschap	L	-361	-	27	334	I	Martine Leewis
5.10	Verschuiving budget Duurzaamheidsagenda	L	350	-350	-	-	I	Martine Leewis
5.10	Verschuiving budget Duurzaamheidsagenda	B	-350	350	-	-	I	Martine Leewis
	Totaal budgetoverhevelingen programma 5		**-361**	**-**	**27**	**334**		
	Resultaat na budgetoverheveling		**-16**	**-**	**27**	**334**		

3.5.3 Toelichting afwijkingen begroting 2018

Mee- en tegenvallers:

Energiekosten openbare verlichting
De energiekosten voor openbare verlichting vallen circa € 65.000 hoger uit dan geraamd, omdat de tarieven onderhevig zijn aan de marktwerking (hogere tarieven dan 2017) en omdat er een achterstand is in het vervangen van conventionele verlichting naar ledverlichting (lager energieverbruik).

Groen werkzaamheden
Het klimaat verandert in Nederland en dat was in 2018 in Leiden ook goed merkbaar. Zo hebben we in het voorjaar meer stormen dan normaal gehad en in de zomer een lange periode met tropisch warm en droog weer. Dit heeft ook gevolgen voor het groen en het onderhoud hiervan. Door de stormen moest er meer zaagwerk uitgevoerd worden aan bomen. Daarnaast is een deel van het eind 2017 uitgevoerde snoeiwerk abusievelijk ten laste van het budget 2018 gefactureerd. Dit leidt tot een eenmalig tekort van € 88.000. Vanzelfsprekend wordt het in dit jaar zo geregeld dat het dergelijke tekorten zich in de toekomst niet meer voordoen. Tijdens de periode van droogte is preventief voor een bedrag van € 42.000 extra inzet gepleegd om bomen en planten beter te beschermen en vitaal te houden, vooral door water te gaan geven.

Maatregelen Stationstunnel
Voor de Stationspleintunnel is het vanwege wetswijziging nodig om het veiligheidsbeheerplan, het calamiteitenbestrijdingsplan en QRA (Kwantitatieve Risico Analyse) te evalueren en aan te passen. Dit betekent dat procedures worden geëvalueerd en de plannen in de praktijk volledig worden herschreven. Ook de QRA wordt volledig herzien. Daarnaast dient een zogenaamd OTO (Opleiden, Trainen, Oefenen) plan opgesteld te worden voor bij de tunnel betrokken medewerkers. Incidentele kosten bedragen € 150.000. Op basis van de de uitkomst van de evaluatie kan worden bepaald of een openstellingsvergunning nodig is en of er verdere financiële gevolgen zijn indien er aanvullende maatregelen genomen moeten worden.

Budgetneutrale wijzigingen:

Krediet Noorderkwartier West (tekort)
Bij de Tweede Bestuursrapportage 2017 is reeds als risico opgenomen bij het programma Stedelijke Ontwikkeling dat er sprake zal zijn van een overschrijding van de uitvoerings- en plankosten van het project Herinrichting Noorderkwartier West. Hier was de verwachte overschrijding becijferd op € 270.000. De overschrijding bij de huidige afronding van het project bedraagt afgerond € 110.000. Dit is het gevolg van het aantreffen van 42 loze kabels en leidingen in de Prins Frederikstraat op het moment dat de helft van de straat reeds herstraat was. Er is een privaatrechtelijke juridische aansprakelijkheidstelling gestart richting Liander, die eigenaar is van deze loze kabels en leidingen. Er is een claim neergelegd van € 150.000 in verband met de gemaakte extra uitvoerings-, vertragings- en plankosten. Over de uitkomst van deze claim kunnen wij op dit moment nog geen uitsluitsel geven, omdat Liander de claim betwist (uitspraak naar verwachting in 2019). Voorgesteld wordt een aanvullend krediet beschikbaar te stellen van € 110.000. De dekking van structurele kapitaallasten van € 5.400 wordt meegenomen bij de mee- en tegenvallers uit de herijking van de cashflow meerjarenbeeld investeringen (Programmabegroting 2019).

Project Morspark
Bij het project Morspark wordt een overschrijding verwacht van maximaal € 200.000 (het oorspronkelijke krediet bedraagt € 1.030.000). Deze overschrijding heeft een veelheid aan oorzaken, zoals een intensieve participatie in de ontwerpfase, problemen met de levertijd van materialen, onvoldoende uitvoerende capaciteit en het verhelpen van vandalisme en stormschade (de laatste posten komen in deze fase nog ten laste van het projectbudget). De hierdoor ontstane vertraging van de werkzaamheden heeft gezorgd voor het oplopen van plankosten en het ontstaan van meerwerk tijdens de uitvoering. Door deze tussentijdse aanpassingen en als gevolg van voortschrijdend inzicht is het noodzakelijk om de inrichting ten opzichte van het oorspronkelijk ontwerp aan te passen. De raad is met een brief van het college geïnformeerd. Voorgesteld wordt om het krediet met een bedrag van € 200.000 te verhogen en dit voor een bedrag van € 100.000 te dekken door een onttrekking aan de reserve Ontsluiting Groengebieden. Voor het overige deel van € 100.000 is geen dekking. De dekking van structurele kapitaallasten van € 4.880 wordt meegenomen bij de mee- en tegenvallers uit de herijking van de cashflow meerjarenbeeld investeringen (Programmabegroting 2019).

Krediet herontwikkeling Zeeheldenbuurt
Binnen krediet herontwikkeling Zeeheldenbuurt zijn verschillende projecten gedefinieerd. Eén ervan is maatschappelijk welzijn. Hierin is € 60.000 beschikbaar voor de inrichting van een activeiteitenplek binnen het Zeeheldenpark. Voorgesteld wordt dit budget over te hevelen naar het project 'inrichting park Zeeheldenpark'.

Krediet restauratie aula Groenesteeg
In 2016 werd besloten om de Aula Groenesteeg van de lijst met te verkopen panden te halen, vanuit de overweging dat het pand een onlosmakelijk onderdeel is van de historische begraafplaats. Vastgesteld werd dat na restauratie het pand tegen een marktconforme huur verhuurd kan worden. In 2017 werd de restauratie voorbereid en in uitvoering genomen, gericht op een marktconforme verhuur. Dekking van de geraamde kosten werd gevonden in een bijdrage vanuit het project Singelpark, een bijdrage van de Cluster Beheer vanuit hun onderhoudsbudget en een beperkte subsdie. De overschrijding van de geraamde kosten is o.a. opgetreden door meerwerk en uitvoering van werkzaamheden die niet ten laste van de huurder gebracht konden worden. Voorgesteld wordt om het krediet restauratie aula Groenesteeg met € 30.168 te verhogen en dit te dekken door het krediet Singelpark - begraafplaats Groenesteeg met hetzelfde bedrag te verlagen.

Krediet Korte Vlietzone
Door een ontvangen subsidie en een bijdrage van Cluster Beheer wordt het budget voor het project Korte Vlietzone hoger. Binnen het project Korte Vlietzone zal het huidige pad worden vervangen door een nieuw parkpad. Cluster Beheer had voor het onderhoud van dit pad een budget opgenomen van € 37.500. In overleg is bepaald om dit onderhoud mee te nemen in het project Kort Vlietzone. Daarnaast is een subsidie aangevraagd en toegezegd via Holland Rijnland van maximaal € 134.250 (in het kader van het regionaal Groenprogramma van HR). Activiteiten die hieronder vallen zijn o.a. het toevoegen van bomen, herinrichten van het groengebied, bermen verwilderen, omvorming beplanting, inpassen groen recreatieve routes en het versterken van het gebruik van het water. Per saldo wordt voorgesteld om het krediet Korte Vlietzone met een bedrag van € 171.750 te verhogen

Krediet Tuin van Noord
Het project Tuin van Noord is afgerond met een positief saldo van € 389.000 en wordt in 2018 afgesloten. Het voordeel wordt veroorzaakt door scopewijzigingen in het project en aanbestedingsvoordelen. Om het positieve saldo beschikbaar te houden voor het woonrijpmaken binnen het Wijk Ontwikkelplan WOP Noord wordt voorgesteld het bedrag van € 389.000 beschikbaar te stellen als krediet 'woonrijpmaken GEO - Voorthuijsenlocatie' omdat de nog uit te voeren werkzaamheden voor de inrichting van de openbare ruimte Prinsenhoek en Kroon van Noord in feite onderdeel zijn van de Tuin van Noord. De kapitaallasten van € 19.450

(op basis van 25 jaar lineaire afschrijving) worden gedekt door de vrijval van de kapitaallasten van krediet Tuin van Noord.

Bijdragen krediet Noorderkwartier West
In 2018 zijn bijdragen ontvangen voor krediet herinrichting Noorderkwartier West. Een bedrag van € 5.000 voor zogenoemde geveltuintjes van de duurzaamheidsagenda in het kader van 'bewoners vergroenen mee' en € 5.270 voor doorlevering van overtollige fietsclips aan krediet Schutterstraat / Poelgeeststraat. Daarnaast is een bedrag van € 39.490 ontvangen van een nutsbedrijf voor herstel van de bestrating. Voorgesteld wordt om het krediet Noorderkwarter West per saldo op te hogen met een bedrag van € 40.760 met als dekking de ontvangen bijdragen.

Verschuiving budget Duurzaamheidsagenda
Het programmabudget Duurzaamheid is verdeeld in jaarschijven. In de uitvoering van het programma zien we echter een opbouw in activiteiten en daarmee uitgaven die geen gelijke tred houdt met de bij aanvang van het programma gemaakte verdeling in jaarschijven. In 2018 is het programma volop in uitvoering en is het voor volledige dekking noodzakelijk om € 350.000 van 2019 naar 2018 te schuiven (gedekt door een onttrekking aan de reserve duurzaamheidsfondsen). 2018 is tevens een transitiejaar voor het programma Duurzaamheid. Onderdeel van die transitie is dat de uitvoering en bekostiging van duurzaamheidsactiviteiten meer decentraal in de organisatie belegd gaan worden.

Programma Leidse Ommelanden (LOL)|
Betreft het ophogen kosten en baten programma en programmamanagement Leidse Ommelanden (LOL). De provincie Zuid-Holland heeft in december 2014 een meerjarige projectsubsidie toegekend van maximaal € 7,5 miljoen voor activiteiten in het kader van het Uitvoeringsprogramma Leidse Ommelanden voor de jaren 2015 – 2019. Jaarlijks dient de gemeente een aanvraag tot voorschotverlening in bij de Provincie zodat de gemeente dit geld kan inzetten om de door de stuurgroep goedgekeurde projecten van een voorschot te voorzien. Ook de programmakosten zijn declarabel. Deze budgetneutrale wijziging betreft enerzijds het ophogen van het budget Programma management LOL op basis van de begrote kosten 2017 voor het programmamanagement en de verwachte bijdragen door derden van in totaal € 135.000 en anderzijds het ophogen van het krediet met € 1,2 miljoen gedekt door de bijdrage van de provincie Zuid-Holland.

Bloemen in de binnenstad
Vanaf 2018 zijn ook bloembakken aan de lantaarnpalen in de Haarlemmerstraat geplaatst (conform uitvoeringsbesluit). Ook is op verzoek de Apothekersdijk en Aalmarkt/Boommarkt voorzien van bloemen. En tot slot ligt zijn er bloemen aan de brug opgehangen tussen de Doezastraat en de Herenstraat.
Tevens hebben we gekeken of we van de huidige bloembakken wat zouden kunnen schrappen. Op een aantal plaatsen leken de bakken wel overdadig te hangen, op andere mochten er wel wat bloembakken bij. Na een rondgang langs alle plekken in het bloemenplan is een voorstel gemaakt op een aantal bakken meer/minder te plaatsen dan in 2017. Dit levert een aantal op van 30 halve (15 hele) minder dan in het plan zomer 2017 beschreven staat. De extra kosten die nodig zijn om het bloemenplan en de uitbreiding te bekostigen is € 6.000. Voorgesteld wordt om € 6.000 vanuit programma 6 Stedelijke ontwikkeling, stimuleren ruimtelijke kwaliteit Binnenstad structureel over te zetten naar programma 5, Omgevingskwaliteit, Beheren openbaar groen.

Volkstuinen Zonneveld
Voor compensatie van ingeleverde volkstuingronden is in reserve Leefbaarheidsprojecten een bedrag van € 1,0 miljoen gereserveerd. Bij de Eerste Bestuursrapportage 2018 is € 100.000 van de gereserveerde gelden beschikbaar gesteld voor de aanleg van de volkstuinen Zonnenveld. Inmiddels is gebleken dat de BTW niet terugvorderbaar is maar kostprijsverhogend. Voorgesteld wordt om een bedrag van € 21.000 beschikbaar te stellen en dit te dekken door een onttrekking aan reserve leefbaarheidsprojecten in wijken.

Singelpark - Ambachtsplein
Voor de herinrichting van het Ambachtsplein, onderdeel van project Singelpark Energiepark, moet de monumentale portierslogekiosk verplaatst worden binnen dit park. De kosten van verplaatsing zijn niet eerder meegenomen in de raming. Voorgesteld wordt nu om een krediet van € 140.000 beschikbaar te stellen met als dekking een bijdrage uit de in programma 5C1.1 beschikbare middelen Ontwikkelen beleid en groen voor het onderhoud. Het betreft hier de in 2013 extra structureel toegekende middelen voor beheer Singelpark voor de geprioriteerde projecten. Van deze gelden wordt circa € 250.000 nog niet gebruikt voor het onderhoud in 2018 omdat de betreffende projecten nog in uitvoering zijn en er in 2018 nog geen onderhoud plaatsvindt.

Singelpark - Ankerpark
Bij het kaderbesluit is een bedrag van € 276.000 gereserveerd voor de uitvoering van het Arsenaalplein. Tot op heden is niet gewerkt aan de uitwerking als gevolg van de ontwikkelingen bij het naastgelegen project Humanities Campus. Inmiddels is duidelijk dat deze ontwikkeling nog enkele jaren zal duren en dat het Arsenaalplein nodig zal zijn als bouwplaatsinrichting voor de universiteit omdat zij in de krappe binnenstad niet voldoende ruimte hebben om dit ergens anders te realiseren. De gereserveerde middelen voor het

Arsenaalplein kunnen zodoende aan andere noodzakelijke Singelpark onderdelen worden besteed en de vergroening van het Arsenaalplein e.o. zo mogelijk te betrekken bij de Humanities Campusontwikkeling. Voorgesteld wordt om een aanvullend voorbereidingskrediet van € 116.000 beschikbaar te stellen voor het project Ankerpark voor extra plankosten, middelen om de gewenste ambitie te kunnen realiseren en het project naar een uitvoeringsbesluit te brengen.

Singelpark - Lakenpark
Het project Lakenplein is geen Singelparkproject, maar ligt wel aan het Katoenpark. Vanuit de door Portaal en gemeente gezamenlijk geformuleerde opgave wordt het Lakenplein - nu de nieuwe sociale huurwoningen zijn opgeleverd - groener ingericht. In totaal is hiervoor € 430.000 beschikbaar in de reserve Herstructurering Woongebieden Portaal. Randvoorwaarden voor de inrichting zijn in ieder geval een toegangsweg en een inrit naar de parkeergarage van Portaal, bezoekersparkeerplaatsen, toevoegen van extra groen en klimaatbestendig inrichten van het plein. Voorgesteld wordt om in het MIP2018 een investering voor het Lakenplein op te nemen van € 430.000 met als dekking de bijdrage uit de reserve Herstructurering Woongebieden Portaal. Omdat het Lakenplein en Katoenpark aan elkaar grenzen, wordt een integraal herinrichtingsplan gemaakt en is ook bestuurlijk besloten deze twee projecten in één bestuurlijke portefeuille te plaatsen en daarmee het Lakenplein onderdeel te laten zijn van de opgave voor het Singelpark. Omdat het aangrenzende Kaarsenmakersplein vergroend gaat worden, wordt deze opgave in hetzelfde ontwerp meegenomen. Lakenplein, Kaarsenmakersplein en Katoenpark worden samen Lakenpark. Voor het Kaarsemakersplein/ Lakenplein is reeds circa € 82.259 beschikbaar. Voorgesteld wordt om dit krediet over te hevelen naar het Lakenpark.
De vergroening van het Kaarsemakersplein is opgenomen in de 2e fase van het Singelpark. Om het Kaarsemakersplein integraal met het Lakenplein en Katoenpark mee te nemen wordt voorgesteld om € 300.000 uit de 2e fase van het Singelpark nu beschikbaar te stellen. Voor het Katoenpark is vanuit de middelen voor het Singelpark € 200.000 beschikbaar, met name bedoeld om het groen te verbeteren en de hekken rondom de speeltuin de Doorbraak te verwijderen. Vanuit het vervangingsbudget spelen is daarnaast circa € 80.000 beschikbaar om de speeltoestellen van deze speeltuin te vervangen.
Het Lakenplein moet echter tot aan de uitvoering tijdelijk ingericht worden, hiervoor is € 50.000 nodig. Omdat tijdelijke inrichting van buitenruimte niet activeerbaar is wordt voorgesteld om € 50.000 van het krediet Lakenpark uit de reserve Afschrijving investeringen te halen. De betreffende kapitaallasten in de bestaande begroting af te ramen en deze gelden in de reserve Groene Singels te storten als dekking voor de tijdelijke inrichting.

Kredieten Rhijnhof
Er is geconstateerd dat de (lopende en afgeronde) kredieten met betrekking tot begraafplaats Rhijnhof niet juist in de administratie van Leiden worden verantwoord. Het betreft investeringen in eigendom van derden die niet voldoen aan de vereisten om deze te activeren en af te schrijven. Er resteert echter nog één krediet (7100105 Rhijnhof overige werkzaamheden) en twee kleine afgeronde kredieten algemene kosten Rhijnhof, met een boekwaarde op 31/12/17 van in totaal € 649.972 waarover wordt afgeschreven. Daarnaast is er nog een restant krediet op 7100105 Rhijnhof overige werkzaamheden van € 695.394 waarover ook wordt afgeschreven. De boekwaarde van de kredieten die ten onrechte zijn geactiveerd worden budgetneutraal afgeraamd met een incidentele onttrekking aan reserve afschrijving investeringen (een structurele onttrekking aan deze reserve wordt feitelijk vervangen door de vrijgevallen kapitaallasten van o.a. krediet 7100105).

Budgetoverhevelingen:

Overdracht water (polders) van gemeente naar waterschap
In het kader van overdracht water (polders) van gemeente naar het waterschap is conform collegebesluit 15.0084 een bedrag van € 1.391.000 vastgesteld als te betalen overdrachtsom. De kosten zijn verspreid over de jaren 2017 (€ 334.000), 2018 (€ 361.000), 2019 (€ 361.000) en 2020 (€ 334.000). Doordat de overdracht langer duurt dan vooraf gepland worden er in 2018 geen kosten gemaakt. Het budget van 2018, 2019 en 2020 dient met een jaar doorgeschoven te worden. De lagere kosten voor onderhoud zijn met het vaststellen van de beheerplannen 2017-2021 reeds verwerkt in het meerjarenbeeld.

Af te sluiten investeringskredieten:
Niet van toepassing.

Overige ontwikkelingen:

Aanbestedingen beweegbare bruggen en openbaar groen
De aanbesteding voor de aanpassingen aan vijftien beweegbare bruggen als gevolg van de machinerichtlijn is momenteel gaande. De machinerichtlijn is wettelijk en hierbij wordt vooral de veiligheid van de bruggen verbeterd. We constateren dat niet alleen het aantal maar ook de omvang van de orders (derden) in de markt toeneemt. Door marktwerking zijn aannemers 'minder gretig' om opdrachten uit te voeren waardoor de prijzen sterk toenemen. De prijstoename is disproportioneel hoger dan de gebruikelijk door de gemeente gehanteerde

indexeringen. Uit een recente marktconsultatie blijkt dat de meerkosten voor de vier op afstand beweegbare bruggen € 0,9 miljoen bedragen (ten opzichte van € 1,9 miljoen oorspronkelijk) met een extra kapitaallast van bijna € 100.000 (vanaf 2020). In de begroting is extra budget opgenomen voor deze tegenvaller. De uitslag van de aanbesteding van de overige elf lokaal bedienbare bruggen worden meegenomen bij Kaderbrief 2020.

De inschrijvingen voor het onderhoud van het groen zijn bekend. Als gevolg van de betere economische omstandigheden liggen de kosten € 515.000 hoger dan het budget. Met dit bedrag hebben we het budget vanaf 2019 opgehoogd.

Wij stellen voor om deze financiële tegenvaller voor het jaar 2019 te dekken door een onttrekking uit de concernreserve. Vervolgens hebben wij de Algemeen directeur de opdracht te geven om vanaf 2020 in eerste instantie binnen de begroting van het programma Omgevingskwaliteit hiervoor dekking te zoeken. Bij de Kaderbrief 2020-2023 rapporteren wij over de gevolgen van de effecten op het beheer en onderhoud openbare ruimte.

6

Stedelijke ontwikkeling